

Del C – Verksamhetsstöd per omställningsområde

NORRTÄLJE
KOMMUN

Läsanvisning

Klimathandlingsplanen syftar till att ständigt förbättra kommunens förmåga att minska utsläpp av koldioxid, inklusive andra växthusgaser. Arbetet med att motverka klimatförändringen förväntas pågå kontinuerligt och integreras i kommunkoncernens ordinarie verksamhet i linje med kommunens styrmodell⁵, samt i samverkan med övriga intressenter i samhället. Insatser som bidrar till minskade utsläpp av koldioxid bör ses som en naturlig del av arbetet med agenda 2030, miljömålen och andra nationella och internationella mål.

Klimathandlingsplanen är ett styrande dokument för kommunala verksamheter och nämnder, kommunala bolag, samt de aktörer som utför verksamhet på uppdrag av Norrtäljes kommun. Målet är att skapa ett systematiskt arbete där verksamheternas årliga verksamhetsplanering stöds av klimathandlingsplanens inriktning, samt att arbetet utvecklas i samband med ordinarie verksamhetsplanering och följs upp med utgångspunkt i kommunens styrmodell.

Klimathandlingsplanen som helhet består av flera dokument:

- Del A - strategiskt styrdokument som beskriver syfte, bakgrund, mål, grundläggande principer, ansvar, organisation, genomförande, finansiering och uppföljning av klimatarbetet
- Del B – en sammanfattande och övergripande åtgärdsinriktning för klimatet per omställningsområde, samt tillhörande generella typåtgärder för att minska växtgasutsläpp redovisas.
- Del C – ett övergripande verksamhetsstöd till Norrtälje kommuns nämnder, förvaltningar och bolag. Listar konkreta åtgärdsförslag per omställningsområde, samt delmål.

Detta dokument, del C utgör ett övergripande verksamhetsstöd som anger omställningsområden, delmål, samt tillhörande konkreta åtgärder, samt förslag till ansvarig inom Norrtälje kommun. Preliminär tid för genomförande, samt potential för minskning av koldioxidutsläpp anges per åtgärd. Del A, är ett strategiskt styrdokument som beskriver syfte, bakgrund, mål, principer, ansvar, organisation, genomförande, finansiering och uppföljning. Ett övergripande verksamhetsstöd som anger omställningsområden, delmål, samt tillhörande konkreta åtgärder anges i del C.

Verksamhetsstödet förväntas ge stöd till ansvariga nämnder, förvaltningar och kommunens bolag i de kommande årens omställningsarbete. De prioriterade åtgärderna som listas i del C utgör inte en fullständig åtgärdsplan för att nå globala klimatmål. De ska ses som första steget i arbetet med att nå lokala och globala klimatmål. Portföljen av åtgärder kommer att behöva utvecklas successivt. Nya åtgärder kommer att läggas till inom respektive omställningsområdena de kommande åren.

Övergripande klimat och hållbarhetsstyrning i arbetet med klimathandlingsplanen och klimatomställning till 2030 och klimatneutral kommun 2040

Genomförande

Kommunfullmäktige, kommunstyrelse, bolagsstyrelse och nämnder har det politiska ansvaret för att tillsätta resurser till klimathandlingsplanens genomförande, dvs utifrån del A, del B och del C (detta dokument). De ska i beslut verka för att Norrtälje kommuns miljö- och klimatstrategi, samt denna tillhörande klimathandlingsplan kan uppnås. De prioriterade klimatåtgärderna fastställer inte vilka konkreta åtgärder som ska genomföras inom verksamheterna, dess kostnadseffektivitet eller vilka exakta målbanor som krävs för att uppnå kraven i Norrtälje kommuns koldioxidbudget.

Inledande mål och riktning mot 2030 och 2040

Klimathandlingsplanens del C syftar till att sammanställa expertbedömda typåtgärder vars genomförande kan kategoriseras från låg till hög potential till minskning av växtgasutsläpp. Vissa åtgärder bidrar till organisatorisk kapacitet i form av: resurser, organisering, kunskapshöjning, intern eller extern samverkan, kommunikation med mera. Den här typen av åtgärder bidrar till att genomförande av klimatåtgärder möjliggörs.

Förbättrad hållbarhetsstyrning och verksamhetsplanering

Nämnder och bolag har genomförandeansvar för mål och uppdrag och ska i sin verksamhetsplan formulera mål, åtgärder och aktiviteter samt indikatorer som syftar till att uppfylla respektive omställningsområde i denna handlingsplan. Kontinuerlig utveckling av mål och uppdrag samt ökad lokal kunskap om de mest kostnadseffektiva klimatåtgärderna kommer att krävas. Flera av åtgärderna har synergier med varandra och bör beaktas vid val av åtgärder. Till stöd finns detta verksamhetsstöd där förslag till åtgärder och aktiviteter finns samlade.

Förvaltningsövergripande samverkan i kommunkoncernen och med civilsamhället

Klimatomställningens omfattning och komplexitet kräver en förvaltningsövergripande samverkan inom kommunkoncernen, samt i samverkan med invånare, intresseorganisationer, näringsliv, andra kommuner, samt med akademi. Klimathandlingsplanens samordning kommer att behöva utvecklas successivt med stöd av ett internt hållbarhetsnätverk, samt med stöd av strategiska partnerskap inom kommunen inklusive skärgårdsråd, landsbygdsråd och övriga befintliga forum.

Omställningsarbetet kommer att utvecklas i samverkan

Det konkreta omställningsarbetet kommer att genomföras i olika faser i syfte att förbättra styrning, kapacitet och genomförande av konkreta åtgärder. En schematisk beskrivning av huvudfaser för omställningsarbetet beskrivs kortfattat nedan,

Fas 1 – Kapacitetshöjande insatser: Här ingår insatser och typåtgärder vars huvudsyfte är att stärka intern och extern samverkan, utveckla gemensamma och smarta arbetssätt, samt målbilder per omställningsområde, fokusområde. och behov av ökad kunskap om konkreta åtgärder.

Typåtgärder kan bland annat inkludera:

- information, utbildning kommunikation
- Underlätta former för samverkan och samarbete
- Genomföra förstudier och kartläggning av kunskap per omställningsområde/fokusområde

Fas 2 – Fördjupnings och etableringsfas. Konkreta utvecklingsprojekt, innovativa arbetssätt och fördjupade samverkansformer med stöd av intern och/eller extern finansiering kan bidra till en effektiv åtgärdssamordning av klimatarbetet. Inom fasen ingår att utveckla konkreta åtgärdsplaner med följande fokus:

- identifiera
- Analysera
- Prioritera
- Målsätta

Fas 3 – Genomförande och uppföljning. I det praktiska genomförandet av åtgärder krävs effektiva uppföljningssystem i syfte att säkerställa att prioriterade åtgärder genomförs utifrån kostnadseffektivitet och samhällsnytta. Följande steg kan ingå i fasen.

- Finansiera
- Projektleda och Genomföra
- Följa upp och mäta

Åtgärdstabeller inom omställningsområdena

Verksamhetsstödet i del C (denna del) listar ett stort antal åtgärder, med utpekade ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, som ska bidra till att nå klimatmålen fram till år 2030. Åtgärdslistan utgör en startpunkt för arbetet. Det åligger respektive ansvarig nämnd och bolag att precisera åtgärderna i till exempel fördjupnings och etableringsfasen samt genomförandefasen i årliga verksamhetsplaner. Åtgärderna är sorterade utifrån respektive omställningsområde. I den inledande tabellen ingår insatser som krävs för kommunkoncernen när det gäller att säkerställa övergripande klimat och hållbarhetsstyrning i arbetet med klimathandlingsplanen.

Att vara huvudansvarig för en åtgärd innebär att ansvara för att åtgärden genomförs, med stöd av delansvariga. Ibland har en åtgärd flera huvudansvariga. Det innebär att alla utpekade nämnder och bolag har ett separat huvudansvar för genomförande av åtgärden. I några fall anges ett delat huvudansvar genom att det står att åtgärden genomförs ”i samverkan med”. Här ska den nämnd/bolag som står först ansvara för samordning av genomförandet av åtgärden.

I följande tabeller listas cirka 112 åtgärder fördelade på de fem omställningsområdena (samt det inledande insatsområdet som gäller hållbarhetsstyrning). För vissa åtgärder har potentialen för koldioxidminskning bedömts (medel eller hög), medan andra är av mer möjliggörande karaktär. Nya åtgärder kommer successivt att genereras inom de fem omställningsområdena. Respektive åtgärd har numrerats och färgkodats utifrån status och eventuell kostnad

Grå färg innebär att åtgärden är pågående och under utveckling.
Orange färg innebär att åtgärden behöver initieras och planeras in i årlig verksamhetsutveckling och verksamhetsplanering.
Gul färg innebär att åtgärden är prioriterad, samt att den medför behov av verksamhetsförändring i form av ramanslag och/eller investeringsbidrag. Nämnder och bolag bör prioritera åtgärden i årlig mål- och budgetprocess.

Övergripande klimat och hållbarhetsstyrning i Norrtälje kommunkoncern

Åtgärd. nr	Åtgärd	Delmål	Huvudansvarig	Delansvarig	Samverka med	Tidsperiod 2025–27 (prioritet 1) 2028–30 (prioritet 2)	ev Indikator	Potential för att nå koldioxidbudget (expertbedömning, skala= hög, medel, låg), samt möjliggörande insatser M
Åtgärdsområde 2 – Utveckla lokalt kunskapsstöd - fokus: Stödsystem för övergripande planering								
1	Genomföra en fördjupad klimatkartläggning som ett nästa steg efter koldioxidbudgeten. Klimatkartläggningen ska fokusera på utsläpp från transporter, hamnar och sjöfart, arbetsmaskiner, samt konsumtionsbaserade utsläpp. I arbetet ingår att tydliggöra rådigheter för att vägleda i prioriteringar i åtgärder och skapa utgångsvärden mot vilka kostandeffektiva åtgärder kan identifieras och följas upp.	ökad kunskap om kostnadseffektiva åtgärder per omställningsområde	Kommunstyrelsen	Stab- och planering	Nämnder och bolag	2025		M
2	Utveckla kommunkoncernens rapportering i linje med kraven i CSRD, ESRS och EU:s taxonomi för hållbara investeringar	Säkra lagkrav, samt säkerställa att centrala hållbarhetsfrågor (mål, uppföljningsmetoder och handlingsplaner för implementering genomförs.	NKAB AB	Stab- och planering	Bolag	2025–2026	EU-taxonomi och ESRA mål och indikatorer färdiga för rapportering	M
3	Koppla koldioxidminskningsfrågan till investeringsärenden och investeringsplanen. Direktiv och mallar för dessa kan tydligt ange alternativ med låga koldioxidutsläpp. Mallar/instruktioner för investeringsbeslut ska ange att åtgärder för koldioxidminskning ska anges och kostnadsuppskattas. Klimatkalkyl bör ske för alla investeringar som kan innebära väsentliga utsläpp av koldioxid.	Säkerställer hållbara investeringar	Kommunstyrelsen	Ekonomi, stab- och planering	Nämnder och bolag	2026-2027		M, hög
4	Utveckla rättssäkra metoder för hållbarhets- och klimatbedömning i ärendeberedningen	Säkerställ att hållbarhetsaspekter likt koldioxidbudgeten och Klimatöverväganden redovisas i tjugten (avväganden mellan ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser)	Kommunstyrelsen	Stab- och planering/nämnd-administrationen	Nämnder och bolag	2025 -2026, därefter löpande		M
5	Utveckla arbetet med digitala verktyg i klimatomställningen – inkluderat IoT och AI, likväl som datahantering, strukturering och visualisering	Säkerställer effektiva arbetssätt	Kommunstyrelsen	Stab- och planering	Nämnder och bolag	2026-2027		M
6	Utveckla klimatkriterier och klimatbedömning av Mål och budgetprocessen. Budgeten. Utveckling av förenklat verktyg som kan stödja förvaltningar i arbetet med koldioxidminskande förslag och uppskatta dessas potential.	Säkerställer en klimateffektiv budgetprocess	Kommunstyrelsen	Stab- och planering	Nämnder och bolag	2027-2028		M, hög
7	Utveckla en intern klimatifond och process som kan användas för att reglera ökad klimatkostnad för drift eller investeringsärenden. Det kan tex handla om möjlighet till koldioxidminskning genom inköp av ett klimatförbättrat alternativ i en entreprenad men där detta alternativ har högre kostnad än kalkylerad kostnad. Metod för värdering av kostnad nytta utgående från kg	Säkerställer en balans i budget med ökad klimateffektivitet	Kommunstyrelsen	Ekonomi, stab- och planering	Nämnder och bolag	2027-2028		M, hög

	koldioxid som "sparas" per krona.							
Åtgärdsområde 2 – Utveckla lokalt kunskapsstöd - fokus: stödssystem för upphandling								
8	Utveckla arbetet med att ställa klimatkrav i inköp och upphandlingar som ett verktyg för att nå fossilfrihet, med relevant miljö- och klimatkravställning i varu-, tjänste- och entreprenadupphandlingar	Effektivisera klimatomställningen inom ramen för Lagen om offentlig upphandling.	Kommunstyrelsen	Upphandlings-enheten	Respektive förvaltning och Bolag i kommun-koncernen	Löpande	Andelen upphandlingar med någon form av klimatkrav	M, Hög
9	Genomföra en klimatspendanalys på kommunens samtliga inköp i syfte att kartlägga utsläppskällor, tydliggöra var det finns stor påverkan och potential till minskning samt därigenom ge underlag för prioriteringar.	Effektivisera klimatomställningen inom ramen för Lagen om offentlig upphandling.	Kommunstyrelsen	Upphandlings-enheten, stab- och planering	Nämnder och bolag	2026		M, Hög
10	Utveckla riktlinjer och krav till organisationen att klimatkrav/koldioxidkrav ska ställas i alla upphandlingar av transportintensiva (eller andra aktiviteter där mycket drivmedel åtgår) entreprenader eller tjänster. Krav ska också ställas i alla upphandlingar som på annat sätt medför större utsläpp av koldioxid	Effektivisera klimatomställningen inom ramen för Lagen om offentlig upphandling.	Kommunstyrelsen	Upphandlings-enheten, stab- och planering	Nämnder och bolag	2026-2027		M, Hög
Åtgärdsområde 2 – Utveckla lokalt kunskapsstöd - fokus: Stödssystem för organisationsutveckling								
11	Utveckla arbetssätt och styrning inom hållbarhetsområdet med stöd av hållbarhetsutskottet och hållbarhetsfunktion	Skapa en tydlig organisation som har mandat och uppdrag att arbeta effektivt inom hela hållbarhetsområdet. Säkerställa att klimathandlingsplanen kommuniceras så att det blir tydligt vad som ska göras och av vem och när.	Kommunstyrelsen	Stab- och planering	Nämnder och bolag	2025		M
12	Utveckla arbetsgrupper utifrån klimathandlingsplanens omställningsområden och fokusområden	Organisatorisk kapacitet i form av personresurser vars arbetsbeskrivning möjliggör avsatt tid för att arbeta med frågorna och ha tid att samverka mellan enheter, samt externt	Kommunstyrelsen	Stab- och planering	Nämnder och bolag	2025	personella och ekonomiska, resurser avsatta i mål- och budget	M
Åtgärdsområde 3 - Utbilda och engagera i klimat- och hållbarhetsfrågor								
13	Kompetensutveckla kommunkoncernens personal för att minska klimatpåverkan i hela organisationen	Öka kunskap och engagemang i klimatomställningen	Alla nämnder och bolag	HR, alla verksamheter	Kommunikation, HR	Löpande 2025–2026		M
14	Etablera årliga temaveckor, tex transport och mobilitet med fokus på klimat- och Hållbarhet i kommunkoncernens organisation	Ökad medvetenhet och engagemang i organisationen kring klimatet. Veckan kan präglas av aktiviteter, tävlingar mm. med fokus på att minska utsläpp. Resultat kan kommuniceras utåt och ge inspiration till invånare samt företag	Alla nämnder och bolag	Stab – och planering, Näringsliv Kommunikation		2026?		M
Åtgärdsområde 2 – Utveckla lokalt kunskapsstöd - fokus: Extern finansiering av utvecklingsprojekt								
15	Identifiera en kommunövergripande utvecklingsagenda i kommunkoncernen som säkerställer ökad extern finansiering av klimatinvesteringar och utvecklingsprojekt	Ökad andel statlig och/eller EU finansiering av utvecklingsprojekt inom hela hållbarhetsområdet, inklusive klimat.	Kommunstyrelsen	Stab – och planering, berörda verksamheter	Nämnder och bolag	Årligen		M

Omställningsområde 1. Utveckla lokalt engagemang och samverkansformer för effektiv klimatomställning

Övergripande beskrivning

Åtgärd. nr	Åtgärd	Delmål	Huvudansvarig	Delansvarig	Samverka med	Tidsperiod	ev Indikator	Potential för att nå koldioxidbudget (expertbedömning, skala= hög, medel, låg), samt möjliggörande insatser M
Åtgärdsområde 1 - Utveckla ett lokalt forum och nätverk för klimatomställning - fokus ökad lokal delaktighet								
16	Uppmuntra kommunala verksamheter och näringsliv att bjuda in till lärande om hållbarhetsfrågor genom studiebesök	Ökad kunskap om Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.	Norrtälje Energi		Norrtälje Naturcentrum	löpande		M
17	Temadag med landsbygds- och skärgårdsråden	Landsbygdsutveckling	Näringslivsenheten		Strategi- och analysenheten	löpande		M
18	Genomförande av familjedagar med inslag av klimatfokus i bostadsområden	Fortsätta med lyckat koncept för att öka gemenskap samt kunskap och förståelse om både återvinning, kretslopp och miljö	Roslagsbostäder		Norrtälje Naturcentrum	3 ggr årligen		M
19	Föreläsningar - gymnasiet	Lärande om klimat och hållbar utveckling	Kommunstyrelsen	Näringsliv, Stab- och planering	Näringsliv/skolan			
Åtgärdsområde 1 - Utveckla ett lokalt forum och nätverk för klimatomställning – fokus Samverkan – näringsliv, intresse- och branschorganisationer m.fl.								
20	Delta i projekt (Fossilfritt 2030)	Ökad dialog, kunskapsöverföring och uppföljning kring kravställningar avseende fossilfrihet i upphandlingar och omställning för fossilfrihet i organisationers fordonsflottor.	Kommunstyrelsen	Facility management, upphandlingsenheten		Löpande		M
21	Etablera lokala temamöten om klimatet i lokala forum till exempel: företagsfrukost, företagsträffar, företagsbesök, samt landsbygds- och skärgårdsråden	Öka klimatkunskap och engagemang hos näringsliv, civilsamhälle och invånare. Större verksamheter (industrier, hamnar, regionen för kollektivtrafiken). Ideella föreningar med sakkunskap inom området. Allmänheten för att bygga acceptans och engagemang.	Kommunstyrelsen	Näringsliv, Stab- och planering,	Samhällsbyggnadskontoret	Löpande		M
22	Etablera lokalt partnerskap kring klimatet	Säkra en lokal utvecklingsagenda för gemensamma aktiviteter, samt för att säkra gemensamma strategier och visioner för stora aktörer och en vilja att finna synergieffekter	Kommunstyrelsen	Stab- och planering,	NEAB AB, NVAA AB, Byggbranschen, Trafikverket, länsstyrelsen, hamnarna, kommunen, regionen), LRF mfl	2026		M
Åtgärdsområde 2 – Utveckla lokalt kunskapsstöd för strategisk partnerskapsutveckling och samverkansprojekt för klimatet								
23	Delta i Sveriges Allmännyttas klimatinitiativ	Minskad energianvändning och minskning av användande av fossilbränslen inom fastighetsförvaltning. två övergripande mål – fossilfrihet och en effektivisering av energianvändningen med 30 % till år 2030.	Roslagsbostäder AB			Årligen	Uppföljning 2 ggr/år. Data avseende bland företagens växtgasutsläpp , andelen fossilfritt per energikälla, energieffektivisering och egenproducerad el.	M
24	Identifiera strategiska utvecklingsprojekt som säkerställer ökad extern finansiering av klimatinvesteringar och utvecklingsprojekt i samverkan med näringsliv, föreningar och akademi	Ökad andel statlig och/eller EU finansiering av utvecklingsprojekt inom hela hållbarhetsområdet, inklusive klimat.	Kommunstyrelsen	Stab – och planering, alla berörda verksamheter	Alla Nämnder och bolag	Årligen		M
Åtgärdsområde 3 - Utbilda och engagera i klimat- och hållbarhetsfrågor								
25	Etablera lärande och samverkan lokalt, samt i samverkan med andra kommuner	Etablera strategiskt partnerskap med	Kommunstyrelsen	Stab-och planering	Kommunkoncernen	2025–2027		M

		andra kommuner, näringsliv och akademi. Ingå i Viable citys eller likande projekt.						
26	Gå med i klimatkommunerna	Klimatkommunerna är en förening för kommuner och regioner som jobbar aktivt med lokalt klimatarbete. Medlemmarnas klimatarbete ligger i framkant i Sverige och världen, med tuffa klimat- och energimål och ambitiösa åtgärder.	Kommunstyrelsen	Stab-och planering	Kommunkoncernen	Ärligen		

Omställningsområde 2. Utveckla ett klimatsmart energisystem

Åtgärd. nr	Åtgärd	Delmål	Huvudansvarig	Delansvarig	Samverka med	Tidsperiod	ev Indikator	Potential för att nå koldioxidbudget (expertbedömning, skala= hög, medel, låg), samt möjliggörande insatser M
Åtgärdsområde 4 – Ta fram en kommunövergripande energiplan								
27	Säkerställa en aktuell energiplan som omfattar tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen, och även innehåller en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten samt andra resurser.	Säkerställa långsiktig energiplanering i Norrtälje kommun	Kommunstyrelsen	Stab- och planering	Nämnder och bolag	2025		M, hög
Åtgärdsområde 4 – Ta fram en kommunövergripande energiplan – fokus - elnät, produktion och energilagring								
28	Fortlöpande utreda anslutning av mikroproducenter till elnätet. " samt "Säkerställa att åtgärder i nät och drift möjliggör en fortsatt anslutning av mikroproduktion och effektiv användning av elnätet.	Säkerställa att åtgärder i nät och drift möjliggör en fortsatt anslutning av mikroproduktion och effektiv användning av elnätet	Norrtälje Energi AB			Löpande		M
29	Utredning av vad en ökad elektrifiering av samhället får för konsekvenser för Norrtälje Energi elnätsområde (NTE). Utredningen bör omfatta konsekvenser av flexibilitetsmarknader, ökad förnybar produktion samt möjligheter till energilagring	Säkerställa klimatsmart energisystem	Norrtälje Energi AB					M
30	Installation av solceller utifrån en kostnadseffektivitets-princip på befintliga och nya byggnader som förvaltas av Norrtälje kommun och/eller dess bolag	Säkerställa klimatsmart energisystem	Kommunstyrelsen, Roslagsbostäder AB, Campus Roslagen AB, NEAB AB					Medel
31	Säkerställa tillräcklig elnätskapacitet för att kunna hantera anslutningar av snabbladdning i Norrtälje kommuns elnätsområde för bilar och tunga fordon inom rimlig tid	Minskade utsläpp av växthusgaser	Norrtälje Energi AB					
Åtgärdsområde 4 – Ta fram en kommunövergripande energiplan – fokus - Fjärrvärme och avfallshantering								
32	Effektivisering av värmeproduktion och distribution, utreda möjligheter till lågtemperaturnät och ökad mottagning av spillvärme.	Minskade utsläpp av växthusgaser	Norrtälje Energi AB					
Åtgärdsområde 4 – Ta fram en kommunövergripande energiplan – fokus - Gasproduktion, läckage och användning								
33	Nyttiggörande av befintlig biogas i reningsverken	Minskade utsläpp av växthusgaser	NVAA AB					
34	Utred möjlighet till lokal biogasproduktion från andra substrat än slam	Minskade utsläpp av växthusgaser	NVAA AB					
Åtgärdsområde 4 – Ta fram en kommunövergripande energiplan – fokus - Avskiljning och lagring av koldioxid								
35	Utreda och genomföra åtgärder för att skapa ytterligare negativa utsläpp efter år 2030, exempelvis genom ökad kolbindning i skog och mark och produktion och lagring av biokol	Öka bindning av kol i mark	Kommunstyrelsen	Stab och planering Samhällsbyggnads-kontoret,		2026-		M, medel/hög
36	Utred potential att återvåta torvmarker i samband med framtagande av lokala åtgärdsprogram för vatten	Öka bindning av kol i mark	Kommunstyrelsen	Stab- och planering	Areella näringar, markägare	2025-		M; medel/hög
37	Utreda möjligheterna att återföra aska från kraftvärmeproduktionen till skogsmark	Öka bindning av kol i mark	Norrtälje Energi AB		Areella näringar, markägare	2026?		M
Åtgärdsområde 4 – Ta fram en kommunövergripande energiplan - fokus - Utsläpp från avloppsverksamhet								
38	Kartlägga växthusgasutsläppen från verksamheten, för att kunna ta fram en plan för minskning av utsläpp	Minskade utsläpp av växthusgaser	NVAA AB					M, hög
39	Arbeta för att minska metangasutsläpp från framtida avloppsrening	Minskade utsläpp av växthusgaser	NVAA AB					Medel
Åtgärdsområde 5 - Energieffektivisera lokaler och bostäder – fokus - Energianvändning – Norrtälje kommunkoncern								
40	Kommunens arbetar för utrangering av oljepannor för uppvärmning av kommunala fastigheter och arbetar vidare med underhållsåtgärder för energieffektivisering av kommunala fastigheter	Minskad energianvändning	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, Fastighetsenheten	Kommunkoncernen	Löpande		Medel
41	Kommunen installerar energieffektiva ventilationsaggregat	Minskad energianvändning	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret,	Kommunkoncernen	Löpande		Medel

	med hög återvinningsgrad i kommunala fastigheter			Fastighetsenheten				
42	Utreda möjligheten att utveckla en metod för att mäta använd energi (nettoenergi)	Minskade utsläpp av växthusgaser	Kommunstyrelsen	Utvecklas i energiplan	Kommunkoncernen	Löpande		M
43	Minska totala mängden köpt energi i kommunens verksamheter	Minskade utsläpp av växthusgaser	Kommunstyrelsen	Utvecklas i energiplan	Kommunkoncernen	Löpande		M
44	Sträva efter att minska den relativa energianvändningen i befintliga byggnader och anläggningar i kommunkoncernen	Minskade utsläpp av växthusgaser	Kommunstyrelsen	Utvecklas i energiplan	Kommunkoncernen	Löpande		M
45	Minska uttag av eleffekt i kommunkoncernens verksamheter, tex minska elbaserad uppvärmning av byggnader, byta äldre belysning, äldre vitvaror, storköksutrustning, tvättstugemaskiner, undvika lösa elradiatorer mm	Minskade utsläpp av växthusgaser	Kommunstyrelsen	Utvecklas i energiplan	Kommunkoncernen	Löpande		M
46	Ta fram relevanta elbesparingsutbildningar till kommunens personal	Minskade utsläpp av växthusgaser	Kommunstyrelsen	Utvecklas i energiplan	Kommunkoncernen	Löpande		M
47	Säkerställ att berörd personal har erforderlig kunskap om energibesparingsåtgärder i sin verksamhet	Minskade utsläpp av växthusgaser	Kommunstyrelsen	Utvecklas i energiplan	Kommunkoncernen	Löpande		M
48	Utreda hur kommunens hyresavtal kan ge incitament till energieffektiviseringar för både fastighetsägare och hyresgäster	Minskade utsläpp av växthusgaser	Kommunstyrelsen	Utvecklas i energiplan	Kommunkoncernen	Löpande		M
49	Implementera verktyg för smartare energianvändning (flexibilitet för att minska effektoppar i elnät/fjärrvärme)	Minskade utsläpp av växthusgaser	Kommunstyrelsen	Utvecklas i energiplan	Kommunkoncernen	Löpande		M
Åtgärdsområde 5 - Energieffektivisera lokaler och bostäder – fokus - Energianvändning - i Norrtälje kommun								
50	Arbete pågår med att succesivt byta ut allmänna belysningen utmed vägarna från gamla hallogenarmaturer till LED .		Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, Gatupark		Löpande		Medel
51	Fortlöpande Energi och klimatrådgivning.. <ul style="list-style-type: none"> - Bostadsrättsföreningar - Villaägare - Näringsliv?	Energi- och klimatrådgivning erbjuder en kostnadsfri och opartisk rådgivning i frågor avseende energi- och klimatpåverkan för hushåll, små och medelstora företag, bostadsrättsföreningar och andra organisationer	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, Fastighetsenheten	Kommunkoncernen Invånare, Näringsliv	Löpande		M, Medel
52	Utveckla pilotprojekt med Energigemenskap:	Utveckla lokala nätverk med sammanslutning av aktörer som åtar sig att minska sitt elbehov vid effektoppar för att friställa eltillgång för andra	Kommunstyrelsen	Utvecklas i energiplan	Kommunkoncernen Invånare, Näringsliv			M, medel
53	Kartlägg användning av fossil olja för uppvärmning av företagsverksamheter som är föremål för tillsyn enligt miljöbalken i syfte att verka för att dess ska fasa ut oljeanvändningen	Minskade utsläpp från uppvärmning	Bygg och miljönämnden, miljö och hälsa	Utvecklas i energiplan				M, medel
54	Utreda vilka energikrav som kan användas vid tecknande av markanvisningsavtal samt överenskommelse om exploatering på kommunens mark, gäller även då kommunen bygger på egen mark	Minskade utsläpp från byggverksamhet	Samhällsbyggnadskontoret	Mark och exploatering	Byggherrar			M, medel
55	Ge förutsättningar för att hindra ökad energianvändning för kylning genom att utreda hur man kan undvika övertemperaturer i byggnader med till exempel solavskärmningar, energieffektiv passiv kylning eller grönsstruktur	Minskade utsläpp från byggverksamhet	Samhällsbyggnadskontoret	Mark och exploatering	Byggherrar			M
56 (kompletterar åtgärd 31)	Utveckling av pilotprojekt inom kommunkoncernens bolag med fokus på möjliggörande av ökad användning av spillvärme, till exempel värmeåtervinning och liknande energilösningar.	Ökad energieffektivisering och energiåtervinning i samarbete mellan kommunens bolag och/eller i samverkan med energiintensiva verksamheter inom Norrtälje kommun.)	NEAB AB	NVAA AB Fastighets-enheten				M

Omställningsområde 3. Driva på för hållbara och fossilfria transporter

Åtgärd. nr	Åtgärd	Delmål	Huvudansvarig	Delansvarig	Samverka med	Tidsperiod	ev Indikator	Potential för att nå koldioxidbudget (expertbedömning, skala= hög, medel, låg), samt möjliggörande insatser M
Åtgärdsområde 9 - Underlätta för lokalt hållbart resande – fokus: Övergripande kunskapsutveckling och lokal samverkan inom målområdet								
57	Strategisk- omvärldsbevakning och samverkan kring biobränsle, tex biobränsleinhåll i diesel och bensin	Ökad användning av Biobränsle	Fordonsenheten	Stab- och planering SHB / Fordonsenheten	Nämnder och bolag, areella näringsgar, markägare	2025-		M
Åtgärdsområde 9 - Underlätta för lokalt hållbart resande – fokus: Fossilfria transporter i kommunkoncernen								
58	Fortlöpande omställningsarbete, analys och uppföljning av kommunens transporter och fordonsflotta för omställning i enlighet med målbild om en utfasning av fossila bränslen i kommunala verksamheter till år 2030.	Smart resande	Kommunstyrelsen Fordonsenheten	Stab- och planering SHB / Fordonsenheten Samtliga verksamheter och kommunala bolag	Areella näringsgar, markägare	2025-	30% färre resor till 2030	M
Åtgärdsområde 10 - Skapa resepolicy för färre och mer hållbara tjänsteresor fokus: Kommunkoncernens organisation								
59	Gynna möjligheten för anställda att arbeta på distans, lokalsamhället får större vikt	Smart resande – anställda i kommunkoncernen	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Samtliga verksamheter och kommunala bolag	HR	2025-	30% färre resor till 2030 Jämfört med nuläget eller innan pandemin/när det blev standard att arbeta mer på distans?	M, Hög
60	Uppmuntra anställda att ändra resmönster: Övergång från bil till kollektivtrafik, cykel eller gång	Trafikomställning	Kommunstyrelsen	Nämnder och bolag	Respektive verksamhet	2025-		M, Medel
61	Utreda om kommunen bör erbjuda SL-kort till medarbetare för att gynna övergången från bil till kollektivtrafik.	Trafikomställning	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Samtliga verksamheter och kommunala bolag	HR	2025-	30% färre resor till 2030	M, Medel
62	utbilda / informera alla chefer om kommunens utsläppsmål i syfte att underlätta utbyte av fordon samt möjlighet att tanka förnyelsebara drivmedel (HVO).	Öka kommunledningens medvetenhet och kunskap om smart resande och nyttjandegrad	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Samtliga verksamheter och kommunala bolag	HR	2025-	30% färre resor till 2030	M
63	Utred och ta fram förslag för central styrning av fordonsflottan, möjliggöra samutnyttjande, drivmedelpolicy, gemensam fordonspolicy	Smart resande och Elektrifiering	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads- kontoret, Facility managemnt	Nämnder och bolag	2025-	30% färre resor till 2030	M
64	Tydliggör ansvar för vem som planerar, beslutar, samt har budgetansvar för utbyggnad av kommunkoncernens laddinfrastruktur	Ökad Elektrifiering	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads- kontoret, Facility managemnt	Nämnder och bolag	2025-		M
65	Ta beslut att mäta och minska bilåkandet mellan distrikten (Hallstavik/Ålmsta, Rimbo och Norrtälje) som sker systematiskt varje dag/vecka.	Minska utsläppen från fossila utsläpp från bilkörande.		Roslagsbostäder	Bolag	2025-2026		
66	Flygresor inom kommunorganisationer beläggs med intern avgift som går till fond för interna klimatåtgärder (har tillämpats i andra kommuner)	Åtgärden gör tåg mer kostnadseffektivt mot flygresor och främjar andra åtgärder genom finansiering när flyg ändå bedöms növ	Kommunstyrelsen	HR	Alla Nämnder och bolag	2026		
Åtgärdsområde 9 - Underlätta för lokalt hållbart resande – fokus: Persontransporter inom kommunens geografiska område								
67	Genomföra förstudie inom delsektorn "inrikestransporter". Klargöra rådighet och möjliga åtgärder	Ökad kunskap	Kommunstyrelsen	Stab- och planering		2025-		M
68	Säsongskampanjer om nyttan av att arbeta på distans, lokalsamhället får större vikt	Smart resande	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Kommunikation		2026?		M
69	Påverka minskad bilanvändning genom införande av	Förbättrad nyttjandegrad	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads- kontoret, Facility management		2026?		M, Medel

	mobilitetsåtgärder som en del av parkeringsnormen.							
70	Säsongskampanjer om nyttan med övergång från bil till kollektivtrafik, cykel eller gång	Trafikomställning	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Kommunikation		2026?		M, Hög?
71	Fortlöpande trafikomställningsarbete 1) Fortsätt utveckla kollektivtrafiken med bättre kopplingar, turutbud och ökad attraktivitet enligt Trafik- och mobilitetsstrategin och 2) Fortsätt utveckla gång- och cykelvägnätet för ökad trafiksäkerhet, tidseffektivitet och attraktivitet inom kommunalt väghållarskap i enlighet med Trafik- och mobilitetsstrategin, samt 3) Verka för att fortsätta utveckla gång- och cykelvägnätet för ökad trafiksäkerhet och attraktivitet på statligt väghållarskap enligt Gång- och cykelgrammet för landsbygden.	Trafikomställning	Kommunstyrelsen	Stab- och planering		2026?	Viktig fråga, bör prioriteras om invånarna ska kunna minska sitt bilanvändande	M, Hög
72	Utreda förutsättningar för installation av fler laddstolpar på kommunal mark	Ökad Elektrifiering	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads- kontoret, Facility managemnt		2025		M, Hög
Åtgärdsområde 11 - Välj hållbar godstransport - fokus: Godstransporter inom kommunens geografiska område								
73	Bevaka nationell utveckling och långsiktiga mål för en Acceleration av) elektrifiering av lastbilsflottan	Elektrifiering	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads- kontoret, Näringsliv?		2026?		M
74	Fortsatt samarbete med Biodriv Öst - lastbilar	Ökad användning av Biobränsle	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads- kontoret, Facility managemnt		2026?		M, Hög
Åtgärdsområde 12 - Skifta till hållbar lastbilsflotta samt energieffektivisera lastbilstransporter fokus: Godstransporter inom kommunens geografiska område								
75	Ta fram en långsiktig plan för kommunkoncern-gemensamma riktlinjer för krav vid planering, projektering, samt upphandlingsprocesser för tex. entreprenader och godstransporter (egna riktlinjer, alternativt identifiera nationellt gällande krav)	Styra mot hållbara transporter	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads- kontoret, Upphandling		2027-2028		M, Hög
76	Samverka med region Stockholm angående laddning för tunga fordon	Styra mot hållbara transporter	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads- kontoret, Näringsliv?		2026?		M, Hög
Åtgärdsområde 11 - Välj hållbar godstransport - fokus: Sjöfart och hamnar								
77	Utred sjöfart och hamnars direkta och indirekta utsläppsmängder av koldioxid i förhållande till koldioxidbudgeten	Ökad kunskap om hur sektorn sjöfart och hamnar bidrar till koldioxidutsläpp inom ramen för koldioxidbudgeten, samt möjlighet att identifiera kostnadseffektiva åtgärder där kommunen har rådighet genom beslut, och/eller samverkan	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Näringsliv	Landsbygdsråd	2026?		M
78	Fortsatt samverkan med representanter för sjöfart och hamnar i Norrtälje kommun	Säkra en lokal utvecklingsagenda för gemensamma aktiviteter, mål och åtgärder i samverkan med branschen	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Näringsliv	Landsbygdsråd	2026?		M, Hög

Omställningsområde 4. Planera, bygga och utveckla Norrtälje kommun cirkulärt och hållbart

Övergripande beskrivning

Åtgärd. nr	Åtgärd	Delmål	Huvudansvarig	Delansvarig	Samverka med	Tidsperiod	ev Indikator	Potential för att nå koldioxidbudget (expertbedömning, skala= hög, medel, låg), samt möjliggörande insatser M
Åtgärdsområde 17 - Minska klimatpåverkan från resursanvändning - fokus: Klimatpåverkan i plan och exploateringsprocessen								
79	Ta fram klimatbudget för hela samhällsbyggnadsprojektet (ej enbart för det kommunen är ansvarig för att bygga/anlägga) i startskedet för att klimatpåverkan ska synliggöras vid beslut om projektgenomförande.	Synliggöra klimatpåverkan av samhällsbyggnadsprojekt.	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, Plan och MEX	Byggbranschen	2025?		M, Hög
Åtgärdsområde 13 - Bygg i klimatsmarta material, samt Åtgärdsområde 14 - Bygg bostäder och lokaler som lågenergihus								
80	Ta fram gränsvärde för klimatpåverkan av byggnader vid markanvisningstävlingar (både klimatkalkyl samt livscykelperspektiv) (kommer vara ett lagkrav från 2030) samt låta klimatpåverkan vara del av utvärderingskriterier vid markanvisningstävlingar.	Minska klimatpåverkan i nybyggnation på kommunägd mark	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, plan och MEX	Byggbranschen	2025?		M, Hög
81	Ta fram enkelt verktyg för att mäta klimatpåverkan av planbesked och använd i planprioriteringsverktyg.	Synliggöra klimatpåverkan av olika samhällsutvecklingsprojekt	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnadskontoret Planenheten	Byggbranschen, Fastighetsägare	2025		M Hög
Åtgärdsområde 17 - Minska klimatpåverkan från resursanvändning -fokus: Bygg och anläggningsprojekt								
82	Ställa tydliga krav på klimatbudget i våra upphandlingar. Upphandla entreprenörer i konkurrens gällande klimatavtryck.	Minska klimatpåverkan i kommunens upphandlade bygg- och anläggningsprojekt	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, Upphandling MEX Roslagsbostäder AB	Byggbranschen	2025?		M, Hög
83	Använd beräkningsverktyg för att kunna utvärdera klimatomkostnadsmässigt bättre material- och metodval i pågående entreprenader mot kostnaden för åtgärden. dvs möjlighet att avgöra om åtgärden är klimatkostnadseffektiv.	Möjliggöra klimatsmart a val av material/metod	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, Upphandling MEX	Byggbranschen	2025?		M, Hög
84	Nyttja Länsstyrelsen fastigägarforum, HS 30, där finns riktlinjer för minskad klimatpåverkan och metoder för minskat klimatutsläpp vid renovering. Det här är ett effektivt sätt att inkludera klimat o miljöperspektiv i ROT (renovering & tillbyggnad)			Roslagsbostäder		2025		
85	Att i byggprojekt planera avloppssystem utefter vakuumteknik för att spara vatten.	Främja byggaktörer som vill bygga bostäder med denna typ av teknik.						
Åtgärdsområde 17 - Minska klimatpåverkan från resursanvändning -fokus: Strategisk utveckling av samhällsbyggnadsprocessen								
86	Inventera mark- och vattenområden som kan användas för kolsänkor	Effektiv, planerad och ansvarsfull markanvändning	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Samhällsbyggnads-kontoret,	Markägare	Löpande, I samband med framtagande av lokala åtgärdsprogram för vatten		Låg/Medel
87	Restaurera och anlägga fler våtmarker som kan användas som kolsänkor	Effektiv, planerad och ansvarsfull markanvändning	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Samhällsbyggnads-kontoret,	Markägare	Löpande, I samband med framtagande av lokala åtgärdsprogram för vatten		Låg/Medel
88	Restaurera marina områden (havsvikar) som fungerar som kolsänkor	Effektiv, planerad och ansvarsfull markanvändning	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Samhällsbyggnads-kontoret,	Markägare	Löpande, I samband med framtagande av lokala		Medel

						åtgärdsprogram för vatten		
89	Ta fram en grönplan för Norrtälje kommun (mångfunktionell grönstruktur)	Effektiv, planerad och ansvarsfull markanvändning	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Samhällsbyggnads-kontoret,	Markägare			M, Medel
Åtgärdsområde 17 - Minska klimatpåverkan från resursanvändning, samt Åtgärdsområde 18 - Använd mindre och mer hållbar plast -fokus: Möjliggöra för energi, material och näringsämnen att ingå i kretslopp i byggsektorn								
90	Utreda förutsättningar och hinder för återbruk. Planera och möjliggör för återbruk inom byggsektorn	Cirkulärt byggande och återbruk i byggsektorn	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, NVAA AB Roslagsbostäder AB	Byggbranschen	2026?		M, Hög
91	Utreda potential för ombyggnad i stället för nybyggnad.	Cirkulärt byggande och återbruk i byggsektorn	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, NVAA AB Roslagsbostäder AB	Byggbranschen	2026?		M, Medel
92	Skapa nätverk för hållbart och cirkulärt byggande. Nätverk med näringslivet med kommunen som "möjliggörare". Både bygg och anläggningssektorn bör inkluderas	Cirkulärt byggande och återbruk i byggsektorn	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret,				
93	Upprätta en produktbank inom kommunala fastigheter och anläggningar inklusive allmän plats. Omhänderta återbruksbara saker, installationer och material vid rivning och ombyggnation och skapa effektivt lager för förmedling. Använda eget återbruk vid om- och nybyggnation inom egna fastigheter och anläggningar. Skapa juridiskt OK modell som är enkel att hantera, för hantering köp och försäljning av återbruksmaterial som ej kan matchas inom egna verksamheten.	Cirkulärt byggande och återbruk i byggsektorn	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret, NVAA AB Roslagsbostäder AB				
94	Genomför en förstudie inom hållbart byggande med bla klimatfokus (Materialval, cirkularitet, energifrågor) så att det underlättas för alla projekt att styra projekten så långt kommunens verktyg räcker.	Cirkulärt byggande och återbruk i byggsektorn	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnads-kontoret,				
Åtgärdsområde 15 - Skifta till hållbara arbetsmaskiner								
95	Fortsatt samarbete med Biodriv Öst	Klimatsmart användning av arbetsmaskiner, nyttjande, samt drivmedelsstrategier	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Näringsliv Upphandling	Landsbygdsråd	2026?		M, medel
96	Strategisk samverkan med lokalt näringsliv, areella näringar med flera kring tankstationer (HVO100) biobränsle, exempelvis i Rimbo genom att påvisa marknadsunderlag.	Ökad användning av Biobränsle	Kommunstyrelsen	Stab- och planering Näringsliv	Landsbygdsråd	2026?		M, Hög

Omställningsområde 5. Styra mot en hållbar konsumtion

Åtgärd. nr	Åtgärd	Delmål	Huvudansvarig	Delansvarig	Samverka med	Tidsperiod	ev Indikator	Potential för att nå koldioxidbudget (expertbedömning, skala= hög, medel, låg), samt möjliggörande insatser M
Åtgärdsområden 17–21- fokus: Kartläggning av utsläpp för respektive nämnd och bolag, samt kommunens invånare och näringsliv								
97	Påbörja arbete inför kartläggning av bolagets utsläpp av växthusgaser från inköp med syfte att ta fram åtgärder för att halvera utsläppen till år 2030 (direkta och indirekta utsläpp ses över).	Minska kommunens konsumtionsbaserade utsläpp	Kommunstyrelsen,	Roslagsbostäder AB, Campus Roslagen AB, NEAB AB Norrtälje Vatten och Avfall AB		2025		M
98	Genomför kartläggning och redovisning av nämndens utsläpp av växthusgaser från inköp med syfte att ta fram åtgärder för att halvera utsläppen till år 2030. (direkta och indirekta utsläpp ses över).	Minska kommunens konsumtionsbaserade utsläpp	Kommunstyrelsen	Alla nämnder		2025		M
99	Genomför kartläggning och redovisning av konsumtionsbaserade utsläpp med syfte att ta fram åtgärder för att halvera utsläppen till år 2030. (direkta och indirekta utsläpp ses över).	Minska kommunens konsumtionsbaserade utsläpp	Kommunstyrelsen	Kommunens invånare, näringsliv mfl.		2025		M
Åtgärdsområden 17–21-fokus: Generella åtgärder för inköpsprocessen								
100	Utveckla krav och digitala verktyg för att säkerställa hållbarhetsstyrning, från planering till upphandling med stöd av hållbarhetskriterier.	Minskade konsumtionsbaserade utsläpp	Kommunstyrelsen	Stab och planering Alla nämnder och bolag Upphandling		2026?		M
Åtgärdsområden 20–21-fokus: Inköpta livsmedel och måltider i kommunkoncernen								
101	Tillämpa Norrtälje kommuns Livsmedelspolicy inom kommunkoncernen för måltider som kommunen ansvarar för: tex för barn- och elever, vuxna och äldre, verksamma inom förskola, skola, vård och omsorg.	Säkerställa högkvalitativa måltider och främja hållbar utveckling, inklusive minskade koldioxidutsläpp	Kommunstyrelsen	Alla nämnder och bolag			Följ upp mängden animaliska produkter i kommunens inköp till offentliga måltider. Kilo per år Matsvinn, gram/portion (en vecka per termin)	M, Medel
Åtgärdsområde 18 - Använd mindre och mer hållbar plast - fokus: Minskad plastanvändning och ökad materialåtervinning av plast								
102	Samverka med civilsamhälle och näringsliv för minskad användning av plast samt ökad återanvändning och materialåtervinning av plast	Minskade utsläpp av koldioxid från plastanvändning	Kommunstyrelsen, NVAA AB, Miljö- och hälsa	Alla nämnder och bolag	Civilsamhälle och näringsliv	2025-		M, Medel
103	Fortsätta möjliggöra hushållsnära insamling av förpackningar, avfall, matavfall och återvinning i Miljöstugorna. Fortsätta utveckla stugorna för att öka återvinningen.	Minskade utsläpp av koldioxid från avfall		Roslagsbostäder AB, Campus Roslagen AB				
Åtgärdsområden 17–22 fokus: Övriga konsumtionsområden								
104	Utred och vidareutveckla arbetssätt kring hur utsläppen från invånarnas konsumtion kan minska, med fokus på grupper med stor klimatpåverkan	Minskade konsumtionsbaserade utsläpp	Kommunstyrelsen	Stab- och planering	Stockholm Environment Institut, konsumtions-kompassen			M, Hög
105	Utred lokala möjligheter för invånare att hyra, reparera, byta, dela, låna eller ge i stället för att köpa nytt	Minskade konsumtionsbaserade utsläpp	Roslagsbostäder AB, Campus Roslagen AB, NVAA AB, Kultur och fritid	Stab- och planering				M, medel
106	Främja ett lokalt och regionalt semestrande	Minskade transport- och flygutsläpp	Kommunstyrelsen	Näringsliv				Medel

	– marknadsföra Roslagen i närregioner							
107	Etablera ett systematiskt klimatarbete kring hållbara evenemang och möten med stöd av Stockholms stads guide för hållbara evenemang	Minskade konsumtionsbaserade utsläpp	Kommunstyrelsen	Kommunens alla verksamheter	Kultur- och fritid, Miljö- och hälsa			Medel
108	Utveckla kommunen som föregångare kopplat till klimatsmart mat vid catering, övrigt inköp och representation	Minskade konsumtionsbaserade utsläpp Koppla ihop med gällande livsmedelspolicy	Kommunstyrelsen	Upphandling Alla förvaltningar i egenkap av beställare				Medel
109	Fordonsflotta och arbetsfordon som drivs av förnybart drivmedel (ej entreprenad)		Fordonsenheten		Kommunen			Medel
110	Intern (för bolag/förvaltning) klimat- och miljöpolicy	Fastställa en tydlig målbild	kommunstyrelsen			2025-		Medel
111	Tydliga och centrala direktiv om krav i upphandlingar. (krav på förnyelsebart drivmedel i transporter? HVO100? E!?)	Se över möjligheterna att tanka fossilfritt, så att vi inte upphandlar något som inte går att genomföra	Kommunen	Upphandling	Kommun			Hög
112	Uppmuntra till avfallsminimering, genom att informera om återanvändning och återbruk	Ta fram kommunikationsplan	NVAA		Kommunen	2025		Hög